

Program og pensum ALI-1130 (grunnemne lyrikk)

høsten 2006

Emnet skal gi en grunnleggende innføring i lyrikksjangeren, særlig den europeiske/ vestlige tradisjonen. Dette skjer ved studium av et utvalg dikt fra antikken og fram til vår tid, kombinert med systematisk litteraturhistorisk lesning, og innføring i sentrale analysebegreper. Utvalget dekker flere nasjonallitteraturer; ikke-europeisk lyrikk tas opp der den kan belyse utviklingen i europeisk lyrikk.

Undervisningen er i utgangspunktet organisert slik: 4 uker seminarundervisning – 1 uke skrivearbeid/egenarbeid – 4 uker seminarundervisning – 1 uke skrivearbeid/egenarbeid – 5 uker seminarundervisning. Noen av undervisningsgangene er forskjøvet i forhold til dette opplegget, se nedenfor. Et arbeidskrav og en oppgave skal innleveres til fastsatte datoer i løpet av kurset og en avsluttende prøve gis i form av en 3-timers skoleeksamen. Arbeidskravet må være godkjent for at du skal få ha tatt emnet (karakter bestått/ikke bestått fastslås av faglærer). Oppgaven utgjør en del av eksamen, og vil sammen med den avsluttende 3-timers-skoleprøven danne grunnlaget for karakterfastsettelsen (bokstavkarakterer). Faglærer vil gi grundig respons på utkast til både arbeidskrav og oppgave før endelig levering, men vil bare gi respons om han får dem til fastlagte datoer. Deltakerene vil også få anledning til å evaluere undervisningstilbudet.

Seminarundervisningen fokuserer på et mindre utvalg pensumsdikt. Vi kommer til å arbeide mer inngående i form av diskusjoner og praktiske oppgaver med to eller eventuelt tre dikt hver uke. Disse står oppgitt i programmet nedenfor, samt andre relevante pensumsdikt for hver gang. Mange av disse andre pensumsdiktene vil også kunne studeres i detalj med hjelp av skriftlige læremidler og under arbeidet med de to skriftlige oppgavene. En vevside tilegnet emnet er lagt ut på fakultetets internettsider (<http://uit.no/humfak/5487>), der programendringer, diskusjoner, og ikke-copyrightbelagt støttemateriale vil legges ut. Innlevering av oppgaver og kontakt med læreren mellom undervisningstimene vil delvis foregå gjennom epost. Deltakerne oppfordres til å organisere et kollokvie, der dikt som ikke gjennomgås på seminarundervisningen også kan diskuteres.

De fleste diktene på det foreslåtte pensumet står i *Dikt fra antikken til vår tid: Vestens lyrikk gjennom 2700 år*, red. Jon Haarberg & Hans H. Skei, 3. utg. (Oslo: Gyldendal akademisk, 2002). Teoribok for kurset er Christian Janss & Christian Refsum, *Lyrikkens liv: Innføring i diktlesning* (Oslo: Universitetsforlaget, 2003). Deltakerne kommer til å oppfordres til å lese bestemte deler av boken i forbindelse med de forskjellige seminargangene; i tillegg forventes det at de orienterer seg om den litteraturhistoriske bakgrunnen med hjelp av litteraturhistorier. Her anbefales *Verdens litteraturhistorie*, i 7 bind fra Gyldendal (finnes på biblioteket), eller eventuelt *Litteraturens historie i världen*, i 1 bind, red. Bernt Olsson & Ingemar Algulin (Stockholm: Norstedts, 1990). Under arbeidet med diktene kommer vi til å bruke overordnede begrep fra teoriboken som rytme, metrikk, utsigelsessituasjon, lyrisk jeg, bilder, sjanger, selvrefleksivitet, osv. En praktisk oppslagsbok er *Litteraturvitenskapelig Leksikon*, red. Jakob Lothe, Unni Solberg & Christian Refsum (Oslo: Kunnskapsforlaget, 1998). Mere grunnleggende tekstanalytiske begrep kommer til å hentes fra det virtuelle *Metoderommet* på internett, som deltakerne kan også bli kjent med gjennom undervisning i emnet litterær metode. Lenke dit kan en finne på emnets vevside.

Tallene etter diktene i programmet viser til sidetall i antologien (3. utgave) eller i Janss & Refsum (JR). Dikt markert UT utdeles. Programmet er et foreløpig forslag, og vil kunne endres etter behov.

faglærer: Johan Schimanski, johan.schimanski@hum.uit.no

rom: A3018 (unntatt ganger 3 & 11)

tid: Mandager 9.15-12.00 (unntatt ganger 3 & 11)

1) 21.8 – INNLEDNING

Sapfo, Fragment 31 ²⁴

2) 28.8 – ANTIKK

Catull, Dikt 5 / "Lat oss leva!" ⁴⁴

Horats, Ode I.9 / "Visdom" ⁵²

Janss & Refsum Kap. 1

Andre relevante pensumsdikt:

Sapfo, Fragment 1 / "Til Aphrodite" ²⁰

Alkaios, Fragment 347 ³⁰

Pindar, 6. pythiske ode ³²

Theokrit, 6. idyll / "Dafnis og Damoitas" ³⁸

Catull, Dikt 16 ⁴⁴

3) 6.9 – MIDDELALDER (NB! onsdag og ikke mandag; rom B1003)

Dafydd ap Gwilym, Dikt 71 ^{UT}

Beatrice de Die, "A chantar m'er de so q'ieu no volria / Sång om en otrogen älskare" ⁷²

Janss & Refsum ss. 45-69 av kap. 2

Andre relevante pensumsdikt:

Abu Nuwas, "al-jismu... / Kroppen..." ^{JR 207}

Walther von der Vogelweide, "Under der linden / Under linden" ⁷⁸

"Dies irae / Domedagshymne" ⁸⁵

Folkeviser, "Olav og Kari" ¹⁰⁴

4) 11.9 – SENMIDDELALDER og RENESSANSE – arbeidskravet utleveres

Francesco Petrarca, Sonett 61 ⁸⁸

William Shakespeare, Sonett 18 ¹¹⁸

Janss & Refsum ss. 183-210 av kap. 7

Andre relevante pensumsdikt:

Martin Luther, "Der XLVI. Psalm / Den 46de Davids Salme" ¹⁰⁰

Louise Labé, Sonett 14 ¹¹²

Pierre de Ronsard, "Sonnets pour Hélène 43 / Sonnett til Hélène" ¹¹⁰

SKRIVEUKE

22.9 første innlevering av arbeidskravet, digitalt til faglærer

5) 25.9 – BAROKK

John Donne, "The Canonization" ¹²⁰

Dorthe Engelbretsdatter, "Aften-Sang" ¹²⁸

Janss & Refsum ss. 79-90 av kap. 3, ss. 243-258 av kap. 9

Andre relevante pensumsdikt:

Luis de Góngora, "La dulce boca / Om kjærlighetens kvaler" ¹¹⁴

John Milton, "On Time" ¹²⁴

Petter Dass, "Herre Gud! dit dyre Navn og Ære" ¹³⁰

LESEUKE

6) 2.10 – ROMANTIKK I

– utlevering av respons på arbeidskravet (i e-post)

Johann Wolfgang von Goethe, "Wanderers Nachtlied II / Vandringsmanns nattvise"¹⁵⁰

William Wordsworth, "The Solitary Reaper"¹⁶¹

Andre relevante pensumsdikt:

Friedrich Hölderlin, "Hyperions Schicksalslied / Hyperions lagnadssong"¹⁵⁶

Percy B. Shelley, "Ode to the West Wind"¹⁶⁷

Alexander Pusjkin, "Prorok / Profeten"¹⁸⁰

Elizabeth Barrett Browning, "If thou must love me"¹⁸²

7) 9.10 – ROMANTIKK I

John Keats, "Ode to a Grecian Urn"¹⁷⁴

Henrik Wergeland, "Pigen paa Anatomikammeret"¹⁸⁴

Janss & Refsum ss. 95-110 av kap. 3, hele kap. 4

Andre relevante pensumsdikt:

William Blake, "The Tyger"¹⁵⁵

Thomas Gray, "Elegy Written in a Country Church-Yard"¹³⁶

Carl Michael Bellman, "Fredmans sånger n:o 64: Haga"¹⁴⁵

8) 16.10 – SYMBOLISME

– oppgaven utleveres

Charles Baudelaire, "Correspondances / Korrespondenser"²⁰⁰

Stéphane Mallarmé, "Au seul souci de voyager / Sonett"²¹⁰

Janss & Refsum kap. 5

Andre relevante pensumsdikt:

Charles Baudelaire, "Any where out of the world"²⁰²

Paul Verlaine, "Il pleure dans mon cœur... / Visa"²¹⁶

SKRIVEUKE

27.10 første innlevering av oppgaven, digitalt til faglærer

9) 30.10 – SENSYMBOLISME og EKSPRESJONISME

Rainer Maria Rilke, "Herbst / Haust"²²⁸

Edith Södergran, "Vierge moderne"²⁶⁰

Janss & Refsum ss. 69-78 av kap. 2

Andre relevante pensumsdikt

Walt Whitman, "I hear America Singing"¹⁹⁴

Emily Dickinson, "Dikt 341"²⁰⁵

Emily Dickinson, "Dikt 1263"²⁰⁷

Sigbjørn Obstfelder, "Navnløs"²²⁴

George Trakl, "Kaspar Hauser Lied / Kaspar Hauser-song"²⁴⁶

Edith Södergran, "Landet som icke är"²⁶¹

Karin Boye, "Jag vill möta..."²⁷¹

endelig innlevering av arbeidskravet:
3.11 kl. 12 leveres på papir til ekspedisjonen

EKSTRA SKRIVEUKE

6.11 – utlevering av respons på oppgaven (i e-post)

10 & 11) 13.11 – MODERNISME & AVANTGARD

HELDAG 09.15-12.00 på rom A3018 og 13.15-16.00 på rom A 2016

Ezra Pound, "In a Station of the Metro" ²⁴⁵

T.S. Eliot, "The Love Song of J. Alfred Prufrock" ²⁴⁸

Velimir Khlebnikov, "Besværligheit genom skratt" ²⁴²

Kurt Schwitters, "Welt voll Irrsinn / Verden full av vanvidd" ^{UT}

Paul Éluard, "Le miroir d'un moment / Øyeblikkets speil" ²⁶²

Janss & Refsum ss. 210-212 av kap. 7

Janss & Refsum ss. 91-95 av kap. 3

Andre relevante pensumsdikt:

Matsuo Basho, "Furuike ya... / Gammal dam..." ^{JR 211}

William Carlos Williams, "This Is Just to Say" ²⁴¹

Anna Akhmatova, "Ljubov' / Kjærligheten" ²⁵⁴

Rolf Jacobsen, "Byens metafysikk" ²⁸⁰

Guillaume Apollinaire, "La colombe poignardée et le jet d'eau / I fontänen och den
dolkstugna duvan" ²³⁰

12) 20.11 – LYRIKK ETTER KRIGEN

Paul Celan, "Corona / Korona" ²⁹⁶

Sylvia Plath, "Lady Lazarus" ³¹²

Janss & Refsum ss. 110-115 av kap. 3

Andre relevante pensumsdikt:

Dylan Thomas, "Do Not Go Gentle into That Good Night" ²⁹⁴

Allen Ginsburg, "A Supermarket in California" ³¹⁰

Ingeborg Bachmann, "Böhmen liegt am Meer / Böhmen ligg ved havet" ³⁰⁸

endelig innlevering av oppgaven:

23.11 kl. 12 leveres på papir til ekspedisjonen

13) 27.11 – LYRIKK I DAG

Claude MC Solaar, "Qui sème le vent récolte le tempo / Den som sår vinden høster
tempoet" ^{UT}

Inger Christensen, "Alfabeterne findes" ³¹⁶

Rauni Magga Lukkari, "Soai vácciiga buohtalagaid... / De gikk side ved side..." ³²⁰

Janss & Refsum ss. 213-216 av kap. 7, hele kap. 10

LESEUKE

SLUTTEKSAMEN ikke fastsatt enda